

vistnok ikke vilde lægge til Grund. Derhos kan man ikke nægte, at der for Fideicommissbesidderen kan være stor Fristelse til at betynde de tilkommende Slægter det, hvortil de have lige saa stor Ret og under visse Omstændigheder meget mere Ret, end han. Naar jeg f. Ex. sætter, at han er en gammel Mand, som ingen Børn har, eller som ikke har mandlig Afkom, under Forudsætning af at Fideicommisset blot gaaer i Arv paa det mandlige Afkom, han har, saa har han naturligtvis den Interesse i at beskytte sine tilkommende Successorers Ret, og han kan paa mange Maader have baade materielle og immaterielle Fordele af at opoffre den. Der kan rigtignok ogsaa være mange Maader, hvorpaa han kan tilvende sig overveiende Fordele, der ikke ligefrem træde frem som noget ulovligt; saavidt jeg skjønner, medfører Udkastet ikke, at den som erhverver Adkomst til at bortselge det Bøndergods, der hører til et Lehn eller Fideicommiss, skal være nødt til inden en vis Tid at frembringe en saadan Forandring; han gjør det efter sin Leilighed. Dersom han nu iagttag, at han, inden han solgte en fastelegig Bøndegaard eller overdrog den til Arvefæste, fik en betydelig Indfæstningssum, og derefter bortsolgte den til en saadan lav Priis, der naturligtvis vilde være Følgen af at det er bortfæstet til maastee unge Mænd, saa kunde han jo derved gjøre sig en betydelig Indtægt paa sine Eftermænds Besøstning. Det forekommer mig endvidere, at der er vist en ganske særdeles Gunst for Besidderne af Stamhus og Lehn derved at de skulle have 20 pCt. af Beløbet. Jeg finder det meget billigt, at naar et Gods udbringes betydelig høiere end til den Indtægt, det kan give som Fæstegodsset, den nuværende Besidder da erholder en særlig Andeel i denne forøgede Indtægt; thi han opoffrer den Indtægt, han i sin Levetid kunde have ved at bortfæste Godsset. Rigtmignok kommer den forøgede Indtægt, der vindes ved Afhændelsen ogsaa ham til Gode, men forsaavidt nyder han ikke mere end hans Eftermænd, og Intet for det Fortrin, han havde som den nuværende Besidder, Noget, der især hvis det er en Mand, der er i sine yngre Aar, var af Betydning. Derfor maa han have et Equivalent; men efter For-

slaget skal han have de 20 pCt., om end Godsset sælges for en Capital, som ei giver større Indtægt end det medførte som Fæstegods, og under denne Forudsætning tabe jo Arvingerne ikke blot de Fordele, som de efter Forholdenes Beskaffenhed og Tingenes Natur kunde have af dette Gods, hvis de vare bleve i Besiddelse deraf, men de tabe endogsaa 20 pCt. af det, Fæstegodsset allerede indbragte, og dette tilfalder den nuværende Besidder. Det forekommer mig, at der bør drages Omforg for at Godsset udbringes til dets Værdi, vel ikke til den nøiagtigste Værdi, men til en saadan Værdi, som der bliver tilbage, naar tilstrækkeligt Hensyn tages til de ovennævnte Forhold. Det er sagt, at der skal opgives, hvad Godsset i de sidste 20 Aar har indbragt, og at man skal tage Gjennemsnittet deraf; men foruden at det tidt er meget dybt under de Indtægter, man i Fremtiden vil kunne vente, navnlig naar den hidtilværende Besidder har været meget lempelig i at bestemme Indtægten, er det ogsaa ikke sjældent Tilfældet, at Gaarden er overladt til Personer, for hvilke Besidderen har en saadan særdeles Gunst, at han har givet dem Gaarden paa særdeles lempelige Vilkaar. Oplysninger om Værdien af de forskjellige Præstationer er ogsaa megen Mislighed underkastede, og deraf vil opstaa meget stor Ulighed, endogsaa i samme Egn og under iøvrigt lige Forhold. Jeg skjønner ikke rettere, end at Forslaget er saadan at forstaae, at naar det oplyses, at den Indtægt, man kan have af Kjøbesummen, er saa stor, som de hidtilværende Indtægter af Fæstegodsset, beregnet efter Middeltallet af de sidste 20 Aar, kan Justitsministeriet ikke nægte sit Samtykke dertil, og saa maa Godsset afhændes for den Priis. Slægten taber altsaa Adgang til de forøgede Indtægter, som kunde flyde af Godsset, den taber den større Sikkerhed, den havde ved, at de Indtægter, som den skulde nyde, staae i Forbegods, den udsættes for alle de Farer og Banskkeligheder, som ere forbundne med Kapitaler, der deels kunne lide Forringelse ved Pantets Utilstrækkelighed, deels kunne være Rentensættelse underkastede. Alt dette taber den og saa 20 pCt. endnu, uden at der i Lovudkastet er givet dem allermindste Værn mod dette Tab, — et Tab, som de ingenlunde behøve at lide